

Zemplén István

Munkavégzés hő, tűz közelében

A tűzoltás veszélyes munkafolyamat! A helyzetek sokfélesége és időbeli változékonysága is nehezíti a veszélyek elleni védekezést. Ennek ellenére nem mondhatunk le, sőt ez lehet a legnagyobb ösztönző a felkészülésre. Az előforduló főbb veszélyek számbavétele már az ellenük való védekezést is segítheti. Erre vállalkozott – most közölt – korábbi dolgozatában szerzőnk.

Robbanás, szúróláng

- A helyiségekben található tárgyak egy része a hő, tűz hatására felrobbanhat. Ilyenek a: sprayk, az illatszeres üvegek, egyéb üvegek és kerámiák, televízió.
- Előfordulhat, hogy a tűz következtében a még el nem zárt, sérült gázcső hálózathoz kiömlő gáz meggyullad és fáklyaszerűen ég. Az épületszerkezet sérülésekor az égő gázfáklya iránya megváltozhat, ami a beavatkozónak az égési sérülését okozhatja.
- A létesítményben a tűz terjedése veszélybe hozhatja a beavatkozó egységeket (pl. a személy biztosítását jelentő mentőkötél tűzszakaszba kerül; a kiömlő folyadéktűz körbehatárolja a beavatkozókat; a felerősödő szél, vagy huzathatás a tűz hatását fokozhatja, vagy irányát megváltoztathatja).
- Zárt helyiségekbe a behatolásnál fennáll a szúróláng lehetősége. A szúrólángnak rendkívül nagy ereje van, ezért amennyiben ezt a tűzoltó feltételezi, akkor letérdelve, a fal mellé elhelyezkedve győződjön meg a szúróláng lehetőségéről. A fal mellett ne az ajtó mögé álljon, mert a robbanásszerű nyomáskiegyenlítődés miatt a szúróláng hatására az ajtó rácsapódik és sérülést okoz. Az ilyen helyiségbe a behatolásakor, az ajtónyitást követően ajánlott 10-ig számolni, hogy amennyiben szúróláng várható, az kifejthesse hatását.
- Zárt térben a tűzfejlődést a beavatkozónak ismerniük kell. A gyulladást követően az idő függvényében a helyiségben a hőmérséklet lassan növekszik, ezt követi a harmadik fázis FLASHOVER (fellobbanás, begyulladás, tűzugrás), amely rövid időtartamú, pillanatszerű. A biztonságos menekülés ennek a fázisnak a bekövetkeztéig valósítható meg. Ebben a fázisban a légnemű bomlástermékek is meggyulladnak, a lángok megjelennek a nyílásokban és a hőmérséklet kb. 600 °C. Ezt a szakaszt követi a kifejlett tűz, amikor a hőtermelés sebessége maximális lesz és minden éghető anyag ég, végül a tűz hanyatlik, és magától megszűnik. A FLASHOVER jelenség tulajdonságaival a tűzoltónak tisztába kell lennie, a

helyiségbe ennek bekövetkezése előtt még behatolhat, és itt igyekeznie kell az oltással e fázis bekövetkeztének kifejlődését megakadályozni.

Üvegszilánktól a hullókgig

- A lakóhelyiségek tüzeinek oltásánál váratlan, meglepő, de veszélyes helyzetek is előfordulhatnak. A helyiségekben előfordulhatnak veszélyes állatok, hullók, rovarok, amelyeket a tulajdonosok hobbiból tartanak, tenyésztenek.
- A tűz hatására, amennyiben fák is találhatóak az építmény közelében és azok is kiégtek, valamint, ha a fa egy része már korhadt volt, a fa hirtelen, váratlan dőlése bekövetkezhet.
- Az építményen belüli hőterhelés miatt, ha huzamosabb ideig kell bent tartózkodni, fennállhat az ún. hőstressz lehetősége, amikor a szervezet már nem tud alkalmazkodni a hő terheléshez, kimerül.
- Tájékozódásnál, közlekedésnél, vagy anyagmozgatásnál a rossz látási viszonyok miatt gyakran tapintással szükséges meggyőződni az irányról, fogásról. Ilyenkor még órákkal a tűz eloltása után is égési sérülést okozó hőmérséklettel lehet számolni (fém tárgyak esetében az ún. feketemeleg több száz °C is lehet, amely ránézésre nem is érzékelhető).
- Tűzbe került padlásterekben, tetőtérben a leesés elleni preventív védelem egyik módja a tartógerendákon való közlekedés.
- Zárt helyiségek tüzeinél előfordulhat - különböző huzat hatások következményeként - a meleg levegő megfordulása.
- A hő hatására a helyiségen belüli üvegfelületek, illetve a nyílászárók üvegfelületei ki- és befele is berobbannak. A nyílászárókon, ablakokon áthatoláskor, átmászáskor a bontóbaltával az éles üvegdarabokat előzetesen el kell távolítani.

A tűzoltási beavatkozás tízparancsolata zárt helyiségben

1. Soha ne egyedül menj be, szemed mindvégig a társaidon és a környezeten legyen!
2. Behatolást csak sugárfedezettel végezd!
3. Behatoláskor légzőkészülékedet használd, világítóeszközöd legyen!
4. Behatolás előtt az ajtót érintsd meg!
5. Behatoláskor oldalt, térdelve helyezkedj el!
6. Ha bent „zsugorodik” a füled, közlekedj négykézláb!
7. Csak akkor dolgozz az oltósugárral, ha lángolást láatsz!
8. Mindig a fal mellett közlekedj!

9. Folyamatosan tartsd a kapcsolatot társaiddal és ne maradj le!

10. Ha menekülni kell, kövesd a tömlő vonalát!

Zemplén István ny. tű. alez.